Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief
Afdoening toezegging

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	26 november 2024
Portefeuille(s)	Portefeuille Ruimtelijke Ordening
Portefeuillehouder(s):	Reinier van Dantzig
Behandeld door	bestuurszaken.RD@amsterdam.nl)
Onderwerp	Afdoening toezegging TA2024-000788 (s.v.z. Hoofdgroenstructuur) uit de raadscommissievergadering van 3 juli 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

In de vergadering van de raadscommissie RO van 3 juli 2024 heb ik toegezegd u nader te informeren over de stand van zaken betreffende de Hoofdgroenstructuur. In deze brief zal ik ingaan op de toetsingsprocedure ten aanzien van de Hoofdgroenstructuur, de procedure bij afwijkingsverzoeken en de door het lid Veenhoff (GL) gestelde vraag over de mogelijkheid om de toetsing van de Amsterdamse Ecologische Structuur in de tussentijd te beleggen bij de TAC. Tevens zal ik kort ingaan op de stand van zaken ten aanzien van de op 27 juni 2024 aangenomen 3 moties met betrekking tot de Hoofdgroenstructuur en een burgerberaad.

De uitslag van het referendum Hoofdgroenstructuur was duidelijk. Op 27 juni was dit aanleiding voor de gemeenteraad om het nieuwe beleidskader Hoofdgroenstructuur unaniem te verwerpen. Graag licht ik toe wat de consequenties hiervan zijn voor de werkwijze die we sindsdien weer hanteren bij de toetsing aan de Hoofdgroenstructuur en eventuele afwijkingsverzoeken.

Samengevat vallen we terug op toetsing aan het huidige beleidskader Hoofdgroenstructuur uit 2011 en de Amsterdamse Ecologische Visie uit 2012. Procedureel lopen afwijkingsverzoeken weer via de portefeuille Ruimtelijke Ordening. De aangekondigde vervolgacties (zie blz. 16 in het concept beleidskader Hoofdgroenstructuur) komen hiermee ook te vervallen.

Toetsingsprocedure Hoofdgroenstructuur
De Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC) toetst initiatieven die in de Hoofdgroenstructuur om afwijking van het Omgevingsplan vragen vanaf nu weer aan het huidige Beleidskader Hoofdgroenstructuur, onderdeel van de Structuurvisie Amsterdam 2040 en vastgesteld door de raad op 17 februari 2011. Bij vaststelling van de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 (in 2021) is dit bestendigd met een specifiek besluit dat de Structuurvisie voor dit onderdeel blijft gelden, totdat er nieuw Hoofdgroenstructuur beleid is vastgesteld. Verwijzingen op de website van de gemeente Amsterdam naar het nieuwe beleidskader Hoofdgroenstructuur en de daarbij horende toetskaart op Maps Amsterdam zijn verwijderd om verwarring hierover te voorkomen.

We zullen ongetwijfeld tegen situaties aanlopen waarbij initiatieven in lijn zijn met de ambities vanuit de Omgevingsvisie Amsterdam 2050, maar schuren met het inmiddels (enigszins verouderde) Hoofdgroenstructuur beleid uit 2011. Het kan hierbij gaan om achterhaalde begrenzingen van de Hoofdgroenstructuur of het toegekende groentype, maar ook om opgaven waarvoor het beleidskader Hoofdgroenstructuur uit 2011 onvoldoende sturing biedt. Deze discrepantie in bestuurlijke voordrachten benoemen is een manier om hier pragmatisch mee om te gaan. Het groen-blauwe raamwerk (zie blz. 88 Omgevingsvisie Amsterdam 2050) blijft uitgangspunt voor projecten en gebiedsontwikkelingen om te betrekken bij hun opgave en zo bij te dragen aan een versterking van de Hoofdgroenstructuur richting 2050.

Procedure afwijkingsverzoeken
Afwijkingsverzoeken van het Hoofdgroenstructuur beleid worden weer in behandeling genomen vanuit de portefeuille Ruimtelijke Ordening. Afwijkingsverzoeken vanuit B&W worden vanaf nu ook weer op reguliere wijze aan de raadscommissie RO (met uitnodiging van de wethouder en raadscommissie via wiens portefeuille het verzoek wordt ingediend) voorgelegd en doorgeleid naar de gemeenteraad voor instemming.

Amsterdamse Ecologische Visie
Als een project of initiatief de Ecologische Structuur raakt, is naast een flora- en faunatoets een advies van onze gemeentelijke stadsecologen vereist op inpasbaarheid. Afwijkingsverzoeken van de Amsterdamse Ecologische Visie kennen een vergelijkbare procedure als de Hoofdgroenstructuur en vragen om instemming van de gemeenteraad.

Omdat het overgrote deel van de gebieden en verbindingen die in het nieuwe beleidskader Hoofdgroenstructuur het label ‘stadsnatuur’ zouden meekrijgen, al onderdeel uitmaakten van de Ecologische Structuur uit 2012, is het niet zo dat dit soort ecologisch relevante stukken groen met het verwerpen van het nieuwe Hoofdgroenstructuurbeleid ‘vogelvrij' zijn voor stedelijke (her)ontwikkelingsvoorstellen. De toetsingstaak ervan is – net als hiervoor - ambtelijk belegd bij de stadsecologen.

De wens om de taak van een toetsingscheck hierop bij de TAC de beleggen – in lijn met hoe dit voorzien was in het nieuwe beleidskader Hoofdgroenstructuur - kan niet worden ingewilligd, aangezien het taakveld van de Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (belegd in de TAC-verordening 2019) zich beperkt tot het werkingsgebied van de Hoofdgroenstructuur. Consequentie van het vervallen van het nieuwe beleidskader Hoofdgroenstructuur is dat de ecologische structuur hier geen onderdeel meer van uitmaakt. Bovendien zou dit betekenen dat de TAC initiatieven op locaties buiten de Hoofdgroenstructuur dient te toetsen, waartoe het beleidskader Hoofdgroenstructuur geen toetsingscriteria biedt.
Het blijft een primaire verantwoordelijkheid van projecten en initiatiefnemers om op basis van een flora en fauna scan tijdig advies in te winnen bij een gemeentelijke stadsecoloog, zodat beoordeeld kan worden of en hoe aan de wettelijke vereisten vanuit de natuurwetgeving en het gemeentelijk beleid (Omgevingsvisie, Groenvisie en Amsterdamse Ecologische Visie) voldaan kan worden.

Stand van zaken moties burgerberaad en Hoofdgroenstructuur
Bij behandeling van de uitslag van het referendum Hoofdgroenstructuur op 27 juni 2024 heeft de gemeenteraad een drietal moties aangenomen.

Motie over organiseren burgerberaad
In de motie van de leden Hofland c.s. (247_24) wordt het college verzocht om een burgerberaad te organiseren dat zich richt op de opgave om rigoureus te vergroenen in een groeiende stad. De voorbereidingen voor het burgerberaad zijn in volle gang. Uit ervaring met het burgerberaad 'Schone Stad' weten we dat de voorbereiding en de uitvoering in totaal iets meer dan 1,5 jaar duren. Het streven is om de adviezen uit het burgerberaad in het najaar van 2025 te kunnen publiceren, zodat de inhoud ervan betrokken kan worden bij het opstellen van verkiezingsprogramma's.

Planning burgerberaad:
- Q3 2024 – Q1 2025 : voorbereidingen burgerberaad, inclusief gesprekken met bewonersgroepen in de stad, het opstellen van de startnotitie en via aanbestedingstraject aantrekken van een onafhankelijk extern begeleidingsbureau
- Q1-Q2 2025 : vaststelling van de startnotitie in de raad
- Q2 2025 : selectie circa 150 representatieve kandidaten burgerberaad
- Q2-Q3 2025 : bijeenkomsten burgerberaad
- Q4 2025 : afronding burgerberaad en publicatie van de adviezen
- Q1 2026 : bespreking adviezen burgerberaad in de raad

Motie over betrokkenheid van bewonersgroepen rondom het burgerberaad
In de motie van het lid Broersen (266_24) wordt het college verzocht om in het proces van het burgerberaad op een zinvolle en gezaghebbende manier ruimte te creëren voor de expertise van verschillende bewonersgroepen, zowel rondom groen als andere ruimtelijke vraagstukken. Tevens wordt in de motie verzocht om het voorstel voor de opzet voor het burgerberaad, inclusief de richting van de vraagstelling, voor te leggen aan de gemeenteraad.
Betrokkenheid van bewonersgroepen, zowel rondom groen als andere ruimtelijke vraagstukken, vindt plaats in aanloop naar en tijdens het burgerberaad. Zo worden in het traject richting het opstellen van de startnotitie bewoners- en groengroepen, waaronder ook de initiatiefnemers van het referendum, benaderd om actief mee te denken over een geschikte vraagstelling. Dit kan onder andere via klankbordgroepen en gesprekken. Ook kunnen er bewonersgroepen op de lijst van experts worden gezet. Dit geeft het burgerberaad de mogelijkheid om hen uit te nodigen als expert tijdens de bijeenkomsten. Met de externe uitvoerder zullen ook andere opties om bewonersinitiatieven en -groepen een plek te geven worden verkend, bijvoorbeeld een informatiemarkt.

Over de precieze invulling van het burgerberaad en de betrokkenheid van verschillende bewonersgroepen wordt u nader geïnformeerd in de startnotitie die begin 2025 ter vaststelling in de raad zal worden voorgelegd. Beide aangenomen moties in relatie tot het burgerberaad zullen worden betrokken bij de vaststelling van de startnotitie Burgerberaad begin 2025.

Motie over participatie bij het opstellen van nieuw Hoofdgroenstructuurbeleid
In de motie Broersen (264_24) wordt het college verzocht om bij het opstellen van het nieuwe beleidskader Hoofdgroenstructuur een uitgebreid participatietraject te laten plaatsvinden. Het is om verschillende redenen onwenselijk om parallel aan het proces van het burgerberaad ook nieuw Hoofdgroenstructuurbeleid op te stellen. De verwachting is dat de uitkomst van het burgerberaad voeding gaat geven aan nieuw Hoofdgroenstructuurbeleid. Het is verwarrend en onwenselijk als er tijdens het burgerberaad ook een ander participatietraject wordt opgestart voor de Hoofdgroenstructuur. Deze motie zal worden betrokken, zodra het opstellen van nieuw Hoofdgroenstructuurbeleid aan de orde is.

Op welk termijn kunnen we een nieuw beleidskader Hoofdgroenstructuur hebben?
Het opstellen van nieuw beleid voor de Hoofdgroenstructuur is aan de orde als het burgerberaad is afgerond. Het beantwoorden van de vraag die centraal staat in het burgerberaad is cruciaal om het Hoofdgroenstructuur beleid wezenlijk anders te kunnen invullen dan de versie die op 27 juni 2024 door de raad is verworpen naar aanleiding van de uitslag van het referendum. De vraag die centraal staat in het burgerberaad gaat over de opgave om rigoureus te vergroenen in een groeiende stad, waarin ook voldoende woningen worden gebouwd en onder meer maatschappelijke voorzieningen worden gerealiseerd. Zodra dit gesprek over groen in een groeiende stad is gevoerd in het kader van het burgerberaad en de adviezen zijn gepubliceerd is duidelijk welke aanpassingen in het beleid, waaronder Omgevingsvisie 2050 en Hoofdgroenstructuur, wenselijk zijn.

De verwachting is dat de adviezen uit het burgerberaad in Q4 2025 kunnen worden gepubliceerd. Volgens deze planning zal nieuw beleid voor de Hoofdgroenstructuur, inclusief inspraak en bestuurlijke besluitvorming, niet eerder dan eind 2026 aan een nieuwe raad kunnen worden voorgelegd.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

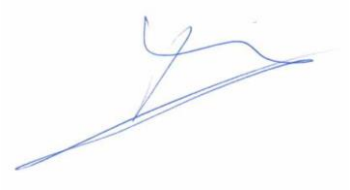

Reinier van Dantzig
Wethouder Woningbouw en Stedelijke Ontwikkeling